

ایڈیٹر و بلیشر عبدالغنیظ الکریم پرنٹنگ پریس ٹیبل باغ کونڈغان شینگ کرسا پور و آفس 302 قمر ڈفلور یونیورسل پبلیکس فیز 1 جناح روڈ کونڈغان تالان کرے

25 فروری 2026ء

براہوئی زبان و ادب نا تاریخ و نقل تا گواچی

براہوئی زبان نا بابت کل آن زیات پت و پول کروک آ عبدالرحمن براہوئی ء، او براہوئی زبان آ مروک ہمو کاریم تے مونی امیں ہراک براہوئی زبان نازی آ مروک شرہ غاتے وقتگ نا سوب متگ کریرہ۔ ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی نارادت اور برطانوی راج اندوراث نوشتہ مروک مواد آتے داکان ایکان چھ کرے ومونی امیں۔ داکان بیدس براہوئی زبان نا اولیکو بنائی مسہ کتاب پانگلوک معلومداری ہم ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی نا مکمل اٹ سنے اسکان ریگانے، وحالیت دادے کہ دہر مسٹ آ کتاب آ تا مسودہ غاتے بیدس ڈاکٹر صاحب آن کس اس ہم نختے، و داقتا بابت ڈاکٹر صاحب ہراپت و پول ء کرینے، ہموک ایضا اسکان دقلم یہ قلم مونی برس پنگ اٹی ء۔ ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی آن بیدس، زبان نا تاریخ ء نوشتہ کروک پین اس نوشتہک اس ہم ڈاکٹر صاحب نا مونی اٹوک آ کاریم و بھارت مفروضہ غاتیا ایضا اسکان خوڑت چختے، سنے دا بابت کاریم اس مونی بسنے۔ حالیت دادے کہ ڈاکٹر صاحب، براہوئی زبان نا شاعری نا اولیکو مجموعہ نا بابت ہراپت سوسی تاریخ ء نوشتہ کرینے، اوٹی ردیک اس سنے، ہراڑا اوکان پدا زبان و ادب نا تاریخ نوشتہ کروک آ تیان اسٹ اس ہم چکارکتے۔ حالانکہ ہرا کتاب یعنی ”تحقیق المعجمی“ نا تاریخ نا حوالہ غلط تنگ گانے، او داکان شینگ مسرا چنگ اٹی ء۔ و ہمو یہ ہم ساڑی ایڈیشن آ تیبی ساڑی ء، ہراڑا کتاب نا شیکاری نا سال نوشتہ ء۔ داڑان ہم مونی، ”تحقیق المعجمی“ نا پولکن آ ایڈیشن آ تا ”مقدمہ“ غاتے

نوشتہ کروک آ ہم داہبیت ء گوجالانے، و کتاب آ نوشتہکنگ آن پیدہ اونا تاریخ ء ہر سنے، و ہمو بہت آتے کرینے، ہراک ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی نا قلم نا مکمل اٹ مونی بسو۔ ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی اسہ بندغ اس متگ آن پیدہ ادارہ سے نا کچج کاریم کرینے، وولے اونا کاریم تیبی دا وڑا نا کتابت یا کمپوزنگ نا ردیک آتے گوجانگ مقف، اونا بھارتنگ کاریم تا سوب آن ہم دا وڑا نارڈیک آ تا گما تک زیات مریرہ۔ ایلوکنڈ آ ڈاکٹر عبدالرحمن، براہوئی زبان نا نوشت نا بابت پت و پول نا کسراس ملگ کن اسہ مفروضہ اس مونی ایسوس، ہرا نارادٹ براہوئی زبان متگ کیک کہ ہیرغلخی یا خروشتی رسم الخط آ تیبی نوشتہ مرو ء۔ اونا پولکاری مفروضہ ء رانگی نا دروم ترسلس بندغ اسکان گدریفنگانے، و پت و پول نا گرن آک ولس مخلوق نا کنڈ آن دا سونج المی چست مریک کہ اگہ براہوئی ہیرغلخی یا خروشتی رسم الخط آ تیبی نوشتہ سنے، تو اونا شاہدیک ہرا دو؟ دا وڑ و ڈول تیان پد پانگ مریک کہ براہوئی زبان نا تاریخ نازی آ دا دخت اسکان ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی آن بیدس پین کس اس کاریم کتے۔ و ہرا قما گڑاس کاریم اگہ مونی بسو، تو اوک ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی نا کاریم نا نقل پانگ مریرہ۔ کہ اوک ہمون آن ہمون ڈاکٹر صاحب نا مواد آ تیان ہلنگانو، ودا مواد آ تیبی ساڑی ردیک آتے ہم ہمون آن ہمون نقل، کنڈگانے۔ گڑا گرن داہبیت انا کہ براہوئی زبان نا تاریخ و داڑتوں اور براہوئی ادب اٹ داتم اسکان نامروک آ نوشت آ تا ہی ء چاچ اس بلنگے، و رانگی تے براہوئی زبان نا طالب علم، پولکن آ نوشتہک ولس خلقت اسکان سرکنگ نا کام گچ کنگے۔

داکان گل ایکان بلبل نی ہر قوم آتے خواہ، ڈن و امرمریک؟ یا ای سادہ سے اٹ یا نی تیتے بھارت ہمار سرنید مریرہ۔ ترہ نا دو نا لکیر تے ہرک آ ہخیر خن تے تیتا ہر سادوی نا تیزی اٹ ورتا ء پارے۔

ارٹ و ہراکان منر، ہخیر جان! نی اسل پیہ مفیہ۔۔۔۔۔ ای پانگ اٹ کہ ماما نامر ناز و کنا بخت اٹی ارے اف؟ نی گل و بلبل پنگ اس۔ دو تا لکیر متوں، باغ اس منر۔۔۔۔۔ ورتا ہم تینا بہت آتے اوڈے نشان تہس کہ ای ہم کس آن کم افٹ۔

ہر ورتا ستر مریک کس پائے کنا بخت اٹ مسراس ارے یا اف، داس گل۔۔۔۔۔ دوارہ نی پاس ماما نامر۔۔۔۔۔ پارلس ڈن یا بلبل نامر ء ہم خواہ۔ واپارے ہخیر پیہ مقف۔ نی پیہ مفیہ چنانچان۔

دا ایلو۔۔۔۔۔ خیر، نی واپا مسراس ارے اف۔ مطلب نن و پد ر ناخ اٹی دو شاغوک اس مرو ء یانے۔۔۔۔۔

ہر ورتا سب انانوی گراک اس کنا۔ مخرہ کپہرہ، مخرہ کتف، دروغ ترپہ راست جنگ نا وخت اکف۔ نی وخت تیری کن اگہ سٹس کئے آ تو معاف کر۔

ہخیر! نی جانی اسل پیہ مفیہ۔ واپل سند روپی ء تینا اسر وار۔ داسہ پانگ۔۔۔۔۔ چاودہ سبب انا آرائی جنگ لگائس کہ پتی فیس۔

سند روپی اٹی کاریم تو مقف، واپہم نی وختی تہس تے، داس سنے ہم کننگ زیب یک۔ جنگ والا گل ء ای

نی پیہ مفیہ

رجیم زام

کیدوہ اسنے کہ گراک اس، نہ تو ورندی بھارتے کن تون۔

ہخیر داسر ورتا نا دو تا لکیر تا کنڈ آ خوڑتی اٹ ہنگ کس۔ دامن ایہون ء جوان ہنگ کس، ورتا سٹیکو دو ء تے ہرا، دوارہ پارے، چپی دو ء مونی کر۔ دادے ہنگ تون پارے۔۔۔۔۔ داس کہ، ای حیران اٹ دامنو اٹنے کئے راست دو آ نظر پنگ آلو۔ ورتا نی جانی کن تون مخرہ کننگ اس۔ داسر تو پک مس۔

انت پانگ اس ہخیر جان! ساف ساف گل کہ۔۔۔۔۔ پیہ سہم ایتو، مخرہ ہم کیو۔ نی اسل پین ڈول ء گل کیو۔

ڈن مقف، کئے سدی ء کنا ای ہناٹ۔

ہخیر ہر اکر ورتا غصہ کننگ ء۔ سدی ہم دو آن کاک۔ بادوی کرسا پارے۔۔۔۔۔ بن داسہ ہش مریرہ، انت اشتاف ء نے؟ نی وختی آن ساگی اس۔ واکنے پاس کہ نا بخت اٹ ہرام کن مسراس ارے یانے؟

انت پانگ اس۔۔۔۔۔ ورتا ہبکہ مس پارے۔

سبھی پاوہ نے۔۔۔۔۔ ہخیر خاراٹ پارے۔

کنا ساگ و ہراکان مس۔۔۔۔۔ وانی پاسہ ساگ نامس۔ نما پیہ نیاری اسل ختم متو۔ کہ کن تون دروغ ترنگ اس چاودہ۔

ہخیر داسر سوخت مس اسنے کہ بہت دروغ آس۔ سدی ء ورتا نا بخت انا لکیر تازی آتسا پارے دا بختین آنے مبارک مرے۔ اوار نا ساگ

اوتون۔۔۔۔۔ ہرام نا تینا غم ء گن۔ کنا گنڈ آن، بھارت ہنداس۔۔۔۔۔ چچ تپہرہ کہ سنے نم انت سرنید مریرے۔ چاودہ مزغ انا نا جوڑی سینا گواچی اس، کہ تینا ساگ ہم است آنا بلک۔ مسرتا رنداٹ سرگردان اس نازو۔۔۔۔۔ نازو، نازان اٹی اختہ اس۔ ورتا نے۔

ورنا ہم سدی ء خوندی کرے و سر ہلک۔ مملو وخت اسے آن گلا و ہخیر آس۔ ہخیر ختگ تون پارے تے۔ ای پیہ مفرہ چنانچان اسے آ در۔

ورنا خیشن ء ارا سدی ہخیر ء ترسا پارے۔۔۔۔۔ دا نا حق ء۔ اسنے کئی انت پارلس او راست کس، وولے راست پاوہ کئے دا نا سا لو۔

دامر و گل اس کرلس کئے نا چندان ساگ انا سا لو۔۔۔۔۔ ہخیر پارے۔

ہخیر جان! نا سا لو بلوچ دوداسے، ہرا دے پڑی پارہ۔ ہمو ڈول کنا ساگ ء ہخامبر۔ وولے نن ہم سوج کتون۔ کس ہم پانگ ء تک اٹی اٹو۔

لمہ نا پڈ آن ساگ کناس، اوکان گڑ رگ رنگی آ ساگ انا خوچ خرابات ایہن ہم کتوس کہ خیر جومس سنے۔

داسر ورتا دے نازو سرنید مریرہ سزا دے مونی در۔ ایٹو پنگہ انا ورتا نا ہندا عشقی کاٹم ء کنگے۔ در ہرام کر۔ ڈیا ء خدا تورینے۔

ورنا بھارت ہرنے، و بس ہندا پارے۔۔۔۔۔ ہخیر جان! ناراست سنے آ سٹین تما۔۔۔۔۔

نازو، نازو سے ورتا ورتا دے۔۔۔۔۔ داکب ناملی آن بھارتین ء نی پیہ مفیہ! بابا!

☆☆☆☆☆

کریٹ تو ہندا پڈی والا داستان ء مون آ کنا تالان کرے۔ پاریت گزادیر ء کنا پلو اٹی تقیفرے۔۔۔۔۔ مفرورہ ء۔۔۔۔۔

پین دیرلہ ماما نامر۔۔۔۔۔ لمہ اسہ باٹ پارے۔

ہخیر ہنداڑے بہت ء کپ کرسا پارے۔۔۔۔۔ کش کہ ورتا۔۔۔۔۔ گل و بلبل بخت انبیا داری ء۔

ہخیر جان! نی پیہ مفیہ اسل۔۔۔۔۔ ورتا سرہ ء تینا سرتا پارے۔

ہخیر۔۔۔۔۔ ای داسکان ہم ہم متگ افٹ؟ او و امر۔۔۔۔۔ ورتا!

گل۔۔۔۔۔ خیراف بلبل و مرگل ہمار، دا ایلو ماما نامر ورتا کس، ہراڑتوں کنا ساگ سنے۔ لمہ پاوہ ہندن پارہ، ایگہ خدا ء خیر سنے یانے۔۔۔۔۔

ہخیر۔۔۔۔۔ سنے بابائے او پارہ تو سنے۔

آن داس ہرام ء کنا بروک آ مسہ تاریخ آ، نازو کئے آن ہنا۔ ہخیر جان! نازو۔۔۔۔۔

ہخیر اسہ سدی اس خوندی کرسا ایلو سدی ء مونی کرے، پارے ایہن ہم نا گپ اسہ سدی سے آ مسوس۔

واہم نی ایلو سدی ء بھارت نا جن اٹ ہل۔ ہخیر نا بہت راست مس نہ۔۔۔۔۔

داسر ورتا دے نازو سرنید مریرہ سزا دے مونی در۔ ایٹو پنگہ انا ورتا نا ہندا عشقی کاٹم ء کنگے۔ در ہرام کر۔ ڈیا ء خدا تورینے۔

ورنا بھارت ہرنے، و بس ہندا پارے۔۔۔۔۔ ہخیر جان! ناراست سنے آ سٹین تما۔۔۔۔۔

نازو، نازو سے ورتا ورتا دے۔۔۔۔۔ داکب ناملی آن بھارتین ء نی پیہ مفیہ! بابا!

☆☆☆☆☆

شال۔۔۔

دوست بسر۔ پین ء امریکہ؟ عجیب خا۔ سبھی ء نذیر! امر کہ نا مثلاً کان داسر ای وسعید ہم تین کن چوٹ اس بلین، کانبو۔ نذیر ورنندی تہس۔

عجیب وسعید بھارت مرے آن پد تین کن چوٹ خوش کریر، ومونی لیاقت بازار نا کنڈ آ راہی مسر۔ سعید پارے۔ نذیر! کنا سانی پین انت اوڈے وخت رستیکو۔ آرا خان

نذیر تینا سعید انا گرج اٹ گڑا تے بلنگ کن بھارتے ہر سکر۔ اسنے کہ ولدا

اوڈے وخت رستیکو۔ آرا خان

نذیر اول

لیاقت بازار نا پارہ غا کنا، انت مری وال ء چوٹ اس دوئی کرے۔

سبھی پارے، نذیر! اول ایلو دکان

تے ہم ہراشتانی کپ، دن مقف ایلو دکان والا دکان تیا ہنار، اسہ گھنڈ دکان اٹ دکان کچن ء چوٹ سے آن پد او فتر آن اسہ دکان مرے۔ نذیر ورنندی تہس، او ایلم کئے دا

نسر۔ نذیر ولدا پارے یارا داکان زو اس کشیو تیتے اٹش رخ ء۔ کنا ساند مریک رش اٹ۔ یارا! ہرام آ تا ہم تو رش مریک۔ گڑانی ہموڑے ہم ہندن اشتاقی کیو؟ عجیب، نذیر! ہر سہا بختہ کرے پارے۔

ایٹو اسل من ماملوک ء، چاودہ روچنا دے تیبی ہم اوڑوہی نما مرما یک۔۔۔۔۔ نذیر چا پارے۔ داسر اسل سینٹ والا دکان اسے آسہر، اسر وار ولدا نذیر ء مونی اٹ کننگ۔ سعید و عجیب پاریر یارا! نی ہر تہا بن دا سنے تپہ۔ انت اس کہ تر بلید۔ نذیر کس اکن تا سینٹ خوش کرے۔ نذیر او فترے پارے یار صبر، کئے گڑاس بلوئی ء۔ عجیب پیہ مس مارچا و ہخیر اکن نیکی اس بلیک۔ وولے بہت کتو سوج کرے۔ انت اس بلید۔۔۔۔۔؟

داسر سہور اسکان ولدا آرا ء سر مروئی ء۔ نذیر تینا گھڑی ء ہر سارے۔ نذیر، عجیب و سعید اسر وڑے سدری بلنگ آن گڈ ہنار۔

داسر او لیاقت بازار نا کنڈ آ راہی

خوش کرے، ہنداڑتوں او اسہ ہاراس خنا۔ ہرا دے ختگ تون اوڈے دوست بس۔ و نذیر چوڑی و ہارتے دوئی کرے راہی مسر۔ لیاقت بازار سعید آن مندو سے مت تو ہندن مریک کنت ختگ نا جاگہ مقف، او زوزو گام کریرہ۔ نذیر ولدا گھڑی ء ہرا اٹو یک سچہ غان گدرینگا کس۔ او آرا نا کنڈ آ راہی نسر۔ لیاقت بازار آن پین متگ تون اسہ مملو دماس مس ہر کنڈ آ خاخر ومون آ موٹل تالان مس۔ بندغ و بندنی دتر نا دریا ب اٹی محمد مشوٹانی آ آرائی ووی مس۔ مولانا بنائی تعلیم نا بنا ء تینا باوہ زبرگوار مولانا فتح محمد نا پڈ پین آ سٹینا نی کرے، اوکان پد خالق آباد ہخیر اٹی مولانا کمال الدین تون ہم دینی تعلیم ء دوئی کرے۔

پروفیسر غلام ونگیر صابرتینا اردو کتاب ”قدیم و جدید تاریخ علماء بلوچستان“ اٹی مولانا محمد یعقوب شتر و دی نا بارو اٹ نوشتہ یک کہ مولانا شتر و دی مستی دینی علم دوئی کننگ کن پنی عالم دین مولانا عبدالغفور لہزی نا مدرسہ ”مظہر العلوم“ بلوچی اسٹریٹ کونڈی خواجگہ بنا ء کرے۔ من و دخت آ پد

☆☆☆☆☆

مولانا یعقوب شرودی

مولانا صاحب دینی خدمت تون اوار اوار براہوئی ادب اٹی دینی ادب کن ہم تینا لاکھی تے درشان کرسا کرے۔ او تینا دینی ادارہ ”مدرسہ دارالحدیث لکھنؤ“ و ”جامعہ رشیدیہ کونڈ“ نا کنڈان مسہ کتاب براہوئی زبان اٹ شینگ کرینے۔ ہرا سنے فی اسٹ اس ”مواعظ شتر و دی“ ء، دا نثر انا کتاب ”مکتبہ رشیدیہ سیرکی روڈ کونڈ بلوچستان نا کنڈ آن 1984ء اٹی شینگ مس۔ ہرائی مولانا ہمواد عظ اک براہوئی زبان اٹ نوشتہ ء، ہرا سنے مولانا شتر و دی 1964ء آن 1984ء اسکان تینا زبان اٹ رشیدیہ یو پاکستان کونڈ غا شینگ کرسا کرینے۔

اٹشیکو کتاب ”شکر پارہ“ ء، دا کتاب اٹی حمہ لغت، پنت و شون تون اوار غزل آ تا ہم اسہ کچن ء رنگ اس ساڑی ء۔ و دا کتاب داکان مہاو ”مدرسہ دارالحدیث لکھنؤ“ تحصیل بزاز شکر آل واپہ ء ہرا ل وگالان آگہ ء بے جاگہ و بد جاگہ ء، نی حکم ماکل ء مسرا سے قدر ارا زازو گئے، انسان مارا گنگے اسلام راہ آ بولگے شکر نا شکر متا کل خلقے حال و صبر تہی سہی داری خیر ہرا ل آڑاے جوان شتر، خائے خدا ءے خدا ءے راج و شپر و ش تہا نا آمان والے ڈاگہ ازہرہ ہیشارے سچ نشان اٹی نت سرا حاکے سر او پختگے توادشاہ ءے بے فنا بایز پتیر و بایز گدا آوڑے کتے ستر ا پش نوبت بادشاہون کنڈ کز ت بس و لہجرا

☆☆☆☆☆

مولانا یعقوب شرودی

مولانا صاحب دینی خدمت تون اوار اوار براہوئی ادب اٹی دینی ادب کن ہم تینا لاکھی تے درشان کرسا کرے۔ او تینا دینی ادارہ ”مدرسہ دارالحدیث لکھنؤ“ و ”جامعہ رشیدیہ کونڈ“ نا کنڈان مسہ کتاب براہوئی زبان اٹ شینگ کرینے۔ ہرا سنے فی اسٹ اس ”مواعظ شتر و دی“ ء، دا نثر انا کتاب ”مکتبہ رشیدیہ سیرکی روڈ کونڈ بلوچستان نا کنڈ آن 1984ء اٹی شینگ مس۔ ہرائی مولانا ہمواد عظ اک براہوئی زبان اٹ نوشتہ ء، ہرا سنے مولانا شتر و دی 1964ء آن 1984ء اسکان تینا زبان اٹ رشیدیہ یو پاکستان کونڈ غا شینگ کرسا کرینے۔

اٹشیکو کتاب ”شکر پارہ“ ء، دا کتاب اٹی حمہ لغت، پنت و شون تون اوار غزل آ تا ہم اسہ کچن ء رنگ اس ساڑی ء۔ و دا کتاب داکان مہاو ”مدرسہ دارالحدیث لکھنؤ“ تحصیل بزاز شکر آل واپہ ء ہرا ل وگالان آگہ ء بے جاگہ و بد جاگہ ء، نی حکم ماکل ء مسرا سے قدر ارا زازو گئے، انسان مارا گنگے اسلام راہ آ بولگے شکر نا شکر متا کل خلقے حال و صبر تہی سہی داری خیر ہرا ل آڑاے جوان شتر، خائے خدا ءے خدا ءے راج و شپر و ش تہا نا آمان والے ڈاگہ ازہرہ ہیشارے سچ نشان اٹی نت سرا حاکے سر او پختگے توادشاہ ءے بے فنا بایز پتیر و بایز گدا آوڑے کتے ستر ا پش نوبت بادشاہون کنڈ کز ت بس و لہجرا

☆☆☆☆☆

نوشتر اف، وولے دا نوشتہ ارے کہ دا کتاب ”قاری عبدالواحد شعبہ نشرو اشاعت مدرسہ دارالحدیث لکھنؤ“ لکھنؤ کرگا پ، نا کنڈ آن شینگ سنے۔۔۔۔۔ دا کتاب اٹی مولانا شتر و دی نا براہوئی شاعر و غزل آتون اوار او بلوچی شاعر ی نا ہم تک آک زبیا ءوڑا سے اٹ ڈور ہرہ۔

مولانا محمد یعقوب شتر و دی براہوئی بلوچی نوشتہ آک اس بلوچی کونڈ و ایلم سٹونگ اٹی شینگ مسرا کرینو۔

غزل شرودی

جان جانان من گنار نا آست ءورے دلز باغا لوڈا تون رفقار نا آست ءورے ہٹ نظر اگہی مرک نی حال ءواد یوانا نا جمال و حسن دا ہنار نا آست ءورے حال ءو اے دل ناگاہ اس معلوم کرک ناظلم اقاوڈ ء کردار نا آست ءورے خن تون جاگہ و کرا حملہ کرلس

تاب ءو تون نا نظر نا خورانا آست ءورے انت ءو ہتر و دی علاج نا داسہ پا۔۔۔۔۔؟

نالہ بھارتا کس کن بس یار نا آست ءورے بلوچی شاعری

بلوچی ترانہ

بزاز شکر آل واپہ ء ہرا ل وگالان آگہ ء بے جاگہ و بد جاگہ ء، نی حکم ماکل ء مسرا سے قدر ارا زازو گئے، انسان مارا گنگے اسلام راہ آ بولگے شکر نا شکر متا کل خلقے حال و صبر تہی سہی داری خیر ہرا ل آڑاے جوان شتر، خائے خدا ءے خدا ءے راج و شپر و ش تہا نا آمان والے ڈاگہ ازہرہ ہیشارے سچ نشان اٹی نت سرا حاکے سر او پختگے توادشاہ ءے بے فنا بایز پتیر و بایز گدا آوڑے کتے ستر ا پش نوبت بادشاہون کنڈ کز ت بس و لہجرا

☆☆☆☆☆

امپ ولڈ

اٹ ہنارہ۔ یولان ناہنن ادیر، مش، تلاکرت نا تھنگ توڑل آ تا زبیا غا تو ارفخ تے قرا اس تہک۔ بزلگ نا چڑیک آ تا تو اوتون اوار اورا شوان نا شوکراست ءو خوشی اس ہنشا کہ۔

مدان مدان آلم تو اوزدہ چنڈ مجرہ

کریک۔ مہاری نازی آ امپ ولڈنا

گڑا تون اورا کلکو، پٹی، ککوٹوک، خن تے پین زبیاٹی اس ہنشاہ۔

جاگہ جاگہ ساسی کننگ، کرونو، خود، خربش، خیزر، پروال، پائی آ چا نا سبن انا بنا مسکہ، تو آلمک مدان مدان آ کچی دے تا پند آن پد اسہ امپ اس کچی آتینے سر کریک۔ داڑے جنگ

آ مہمان ء ہخیراٹ پاریرہ۔ انت اس کہ او فتر غریبی نیک، اوک مہمان نا خدمت ء کرسا او فتون ہر وڑ اٹ تک کریرہ۔ او فتر اسٹ نا شایقی ء خندا انگر ہم بھارتوش مسکہ۔ ہندن دا مینو اوری خوشی و ایلمی اٹ امر گدرینگارہ ماہم تھو کہ۔

ولدا ہراتم کہے چے پانی نا بنا مسکہ تو پشہ فاشی ہم شور تما کہ تو گڑا دا آلمک پدی خراسان آ ہنگ نا تزاں تر و ء کریرہ۔ ہموٹ اسکان بزلگ ہم فصل ء اخیر کریک۔ ہندن پدا ہمو آلم تینا سفر بنا ء کرسا یولان نا و آتے پین زبیاٹی ہنشا مدان مدان خراسان نا پارہ غارادہ مسکہ۔ ولدا ہمو پند، ہمو خوشیک، ہمو سلیک، ہمو کننگ آک برچا نسرہ۔ چندی دے تیان پد ہراتم

آ مہمان ء ہخیراٹ پاریرہ۔ انت اس کہ او فتر غریبی نیک، اوک مہمان نا خدمت ء کرسا او فتون ہر وڑ اٹ تک کریرہ۔ او فتر اسٹ نا شایقی ء خندا انگر ہم بھارتوش مسکہ۔ ہندن دا مینو اوری خوشی و ایلمی اٹ امر گدرینگارہ ماہم تھو کہ۔

ولدا ہراتم کہے چے پانی نا بنا مسکہ تو پشہ فاشی ہم شور تما کہ تو گڑا دا آلمک پدی خراسان آ ہنگ نا تزاں تر و ء کریرہ۔ ہموٹ اسکان بزلگ ہم فصل ء اخیر کریک۔ ہندن پدا ہمو آلم تینا سفر بنا ء کرسا یولان نا و آتے پین زبیاٹی ہنشا مدان مدان خراسان نا پارہ غارادہ مسکہ۔ ولدا ہمو پند، ہمو خوشیک، ہمو سلیک، ہمو کننگ آک برچا نسرہ۔ چندی دے تیان پد ہراتم

آ مہمان ء ہخیراٹ پاریرہ۔ انت اس کہ او فتر غریبی نیک، اوک مہمان نا خدمت ء کرسا او فتون ہر وڑ اٹ تک کریرہ۔ او فتر اسٹ نا شایقی ء خندا انگر ہم بھارتوش مسکہ۔ ہندن دا مینو اوری خوشی و ایلمی اٹ امر گدرینگارہ ماہم تھو کہ۔

ولدا ہراتم کہے چے پانی نا بنا مسکہ تو پشہ فاشی ہم شور تما کہ تو گڑا دا آلمک پدی خراسان آ ہنگ نا تزاں تر و ء کریرہ۔ ہموٹ اسکان بزلگ ہم فصل ء اخیر کریک۔ ہندن پدا ہمو آلم تینا سفر بنا ء کرسا یولان نا و آتے پین زبیاٹی ہنشا مدان مدان خراسان نا پارہ غارادہ مسکہ۔ ولدا ہمو پند، ہمو خوشیک، ہمو سلیک، ہمو کننگ آک برچا نسرہ۔ چندی دے تیان پد ہراتم

آ مہمان ء ہخیراٹ پاریرہ۔ انت اس کہ او فتر غریبی نیک، اوک مہمان نا خدمت ء کرسا او فتون ہر وڑ اٹ تک کریرہ۔ او فتر اسٹ نا شایقی ء خندا انگر ہم بھارتوش مسکہ۔ ہندن دا مینو اوری خوشی و ایلمی اٹ امر گدرینگارہ ماہم تھو کہ۔

ولدا ہراتم کہے چے پانی نا بنا مسکہ تو پشہ فاشی ہم شور تما کہ تو گڑا دا آلمک پدی خراسان آ ہنگ نا تزاں تر و ء کریرہ۔ ہموٹ اسکان بزلگ ہم فصل ء اخیر کریک۔ ہندن پدا ہمو آلم تینا سفر بنا ء کرسا یولان نا و آتے پین زبیاٹی ہنشا مدان مدان خراسان نا پارہ غارادہ مسکہ۔ ولدا ہمو پند، ہمو خوشیک، ہمو سلیک، ہمو کننگ آک برچا نسرہ۔ چندی دے تیان پد ہراتم

آ مہمان ء ہخیراٹ پاریرہ۔ انت اس کہ او فتر غریبی نیک، اوک مہمان نا خدمت ء کرسا او فتون ہر وڑ اٹ تک کریرہ۔ او فتر اسٹ نا شایقی ء خندا انگر ہم بھارتوش مسکہ۔ ہندن دا مینو اوری خوشی و ایلمی اٹ امر گدرینگارہ ماہم تھو کہ۔

ولدا ہراتم کہے چے پانی نا بنا مسکہ تو پشہ فاشی ہم شور تما کہ تو گڑا دا آلمک پدی خراسان آ ہنگ نا تزاں تر و ء کریرہ۔ ہموٹ اسکان بزلگ ہم فصل ء اخیر کریک۔ ہندن پدا ہمو آلم تینا سفر بنا ء کرسا یولان نا و آتے پین زبیاٹی ہنشا مدان مدان خراسان نا پارہ غارادہ مسکہ۔ ولدا ہمو پند، ہمو خوشیک، ہمو سلیک، ہمو کننگ آک برچا نسرہ۔ چندی دے تیان پد ہراتم

ٹی بی ایس ناپورٹ

پاکستان و چین نایام اٹ تین پتہ تینی واپارنا کچ اٹی داسال اٹی پیدوار ودکی

اولیکو 7 ٹو اٹی پاکستان و چین نایام اٹ ہڑقوم آ کڈ آ تا واپارنا کچ 12.564 ارب ڈالر ریکارڈ کنگ

مالی سال 7 ٹو اٹی چین و پاکستان نایام اٹ تینی سالانہ بنداوتیا کتی، چین ان درآمد تینی ودکی مسنے

اسلام آباد (اے پی پی) پاکستان و چین نایام اٹ ہڑقوم آ کڈ آ تا واپارنا کچ اٹی برجمالی سال انی تمان ودکی مسنے۔ مالی سال 7 ٹو اٹی چین و پاکستان نایام اٹ تینی سالانہ بنداوتیا کتی، چین ان درآمد تینی ودکی مسنے۔ مالی سال 7 ٹو اٹی چین و پاکستان نایام اٹ ہڑقوم آ کڈ آ تا واپارنا کچ 12.564 ارب ڈالر ریکارڈ کنگ، ہر اٹوڈک آ مالی سال ان بنداوتیا کتی، چین ان درآمد تینی ودکی مسنے۔ مالی سال 7 ٹو اٹی چین و پاکستان نایام اٹ ہڑقوم آ کڈ آ تا واپارنا کچ 12.564 ارب ڈالر ریکارڈ کنگ، ہر اٹوڈک آ مالی سال ان بنداوتیا کتی، چین ان درآمد تینی ودکی مسنے۔

روچٹی اس کن ریلیف، کمشنر لورالائی

پارٹ آ انتظامیہ ناباز اتادورہ

لورالائی (خ ن) وزیر اعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بھٹی نا پرمان و کمشنر لورالائی ڈوہین ودی محمد بڑوچ نا پارٹ آ روج نا پرتی آ ٹو اٹی اس و آسرانی نا فراوانی کن ضعیف انتظامیہ فعال و۔ داروات اسٹنٹ کمشنر ندیم اکرم و اے ڈی سی فوعلی کار کز لورالائی نا بجائی باز داروات ازمن بازار اتادورہ و کریر۔ دورہ نا وخت آسرکاری نہاولا آ عمل، کنوٹی آگرا تا آب ڈون نا درستی و منگانی نا بست و بندا آ تا چاچ و بلکر و کاندرا آتے پارٹ کریر کہ پین کرک نہاولا تے پاش وڈا ننگر۔ اسٹنٹ کمشنر ازمن بازار اٹی بروک شاری تان نہاولا گرا وڈاوتیا پالی نا بست سوچ کرے، ہرازا شاریک بست و بنداوتیا است جی نا فراوانی و کریر۔ ضعیف انتظامیہ پارے کہ روچٹی نا روا کتیا کارنی کوزی کنگ و میدا رگرا تا ہیا کنگ نا فراوانی تے فرق آن کار وایک ہر جا سلمہ و وخت اس کار ازمن و جوان گرا تا فراوانی و منگانی نا بست و بنداوتے امر کرے پک کنگلک۔

..... کوئٹہ گورنر بلوچستان جعفر خان مندوخیل تون پاکستان پیپلز پارٹی پارلیمنٹ بلوچستان نا صدر ڈاکٹر ایاز ترین نا کاشمی ٹی ڈل اوڈی کنگلک اٹی و

نصیر آباد اٹی پیواری نا خورک آپوسٹ آتیا تعیناتی کن انٹرو پیویر جا

نصیر آباد (خ ن) حکومت بلوچستان نا پرمان آنگر ریونیو بلوچستان نا کڈ آن نصیر آباد ڈوہین اٹی وختی بندا و پیواری نا خورک آپوسٹ آتے پرنکٹ کن کمشنر نصیر آباد ڈوہین صلاح الدین نورزی نا کاشمی نا انٹرو پیویر نا عمل ہر جا و کیتی نا ایلی باسک کا کڈنٹ آفسر امجد بہرائی ہم دا وخت آ ساری سک۔ وخت اوپویر آک اسٹ اسٹ آ کیتی نا مومن آ چشم سر ہراڑے اوڈا کڈ آ تا چاچ و بلکر و

عمران خان خن نادرمان نارٹریکویڈوزاکن پوراہنا

اسلام آباد (اے پی پی) سٹریٹل جیل ڈوہیالی بندو باٹی پی اٹی اٹی خن نادرمان نارٹریکویڈوزاکن پاکستان انشٹیٹیوٹ آف میڈیکل سائنسز (PIMS) آتیا گرا تے اوڈے اسٹیوڈی اٹی جی ایف نا انٹرو پیویرل انجینئرنگ، اوکان پد اوڈے دلدا پدی راہی کنگلک۔ ایگریکیو ڈائریکٹر پورا نا پریس ریلیز ناروات، پروپجر آن مسٹ چاچنار ڈاکٹر آ پورا ڈو نا نام چاچ و بلکر۔ کنگلک کارڈیا لو جسٹ او نا ایکیو کارڈیو گرافی وای سی جی و کرے ہر اٹوڈک نارٹریکویڈوزاکن، وخت اس کنگلک فوٹین ہم اوڈا جی چاچ و بلکر اوکان پد ڈاکٹر آک

گورنر جعفر خان مندوخیل

گورنر جعفر خان مندوخیل بلوچستان نا صدر ڈاکٹر ایاز ترین نا کاشمی ٹی ڈل اوڈی کنگلک اٹی و

..... کوئٹہ گورنر بلوچستان جعفر خان مندوخیل تون قائم مقام و اس چائلر جیکور پیویرتی ڈاکٹر سعادت بلوچ اوڈی کنگلک اٹی و

صحبت پورا نا شوندری و شونہالی کن گام کچ ہر جا و، میر سلیم کوسو

ذیر مراد جمالی (اے پی پی) پاکستان مسلم لیگ (ن) نا پارلیمانی لیڈ و صوبائی وزیر میر سلیم احمد خان کوسو پارسیے کنگلک کن حلقہ صحبت پورا نا شونہالی و شوندری و اس و بندا و آسرانی نا فراوانی کن کنگلک و عملی کار کچ تردی ات ہر جا و۔ او پارے کہ صحبت پورا و اسٹریٹل وشن بولک وشن اسٹریٹل کن وخت وڈی ویلے نا تے کاریم اٹ اٹک و او پارے کہ اس ہرا پت و امینت آخون کنگلک کرے، ہمہ اومیت آتیا پیویرنگ کتا اولی ورمواری و۔ حلقہ پی کرا تا اسر بھلو جال اس حلقہ کنگلک نے، ہرازاں تے ہرے بن و براٹی کچی لےتے بلڈ اس و ہرے پی کاریم کچی ہم آسانی وڈی مسنے صوبائی وزیر میر سلیم احمد کوسو سٹی پارے کہ پوسکن آکرا تا جوڈ کنگلک آن خلق آتے شارتون اوور کنگلک نے ہرانا سوب آن واپاری سر جاز تیلی وڈی و کشاری گرا تا فراوانی نا عمل چین ترندو چین مسنے۔ اوڈا عزم نا فراوانی و کرے کہ اسی خیر خواہی نا وخت ڈٹ آتے شفاف وڈا پورا کنگلک و شونہالی نا کاریم تا آب کچ و کھوٹ اس کنگلک و اوڈا وخت آ پارے کھلیص صحبت پورا تون او رچ علاقت ناما گ شونہالی حکومت نا وایت تینی او ر۔

کوہلو، وے ٹکی مری کالونی ٹی ویرا نا ویل ترند

کوہلو (موسی جان مری) بلیک ہیلتھ اتا خراب مسنو ہرنا سوب آن ویرا نا فراوانی ڈیوایا نا سوب مری کالونی خاص وڈا وخت وڈی مسنے۔ انتظامیہ نا وڈی علاقہ پی کنگلک نا خواست کرا ڈی کنگلک کوہلو پیویر جاں موز، بریگیڈ ویرا نا وخت کچ ہر جا و وروچ نا پرتی آ ٹو اٹی اس ویرا نا پرتی کن کنگلک اٹی و مری کالونی نا اس پارے کہ کچی وار بلیک ہیلتھ اتا کماڈرا عوامی غا و کنگلک و لے دا سکان کچ و کلیم اس مسنے۔ او پارے کہ مین اٹن کچی بند آتیاں چنگ و وخت اس کہ واک ہم و آسرانی رسینگ کے۔

لورالائی ڈی اٹی جی پیویر لورالائی رچ جنید کنگلک و شونہالی کنگلک اٹی و

ٹی بی ایس ناپورٹ

اسلام آباد (اے پی پی) ٹی بی ایس ناپورٹ جہاں تادہ و ہم سچو اسکان پدینگا۔ سٹینڈرڈ ایس ایم این ایف اٹی ایوان لاڈیوان چیئر پرن سٹینڈرڈ ایس ایم این ایف اٹی ایوان لاڈیوان چیئر پرن اٹی سون ودرنی وختی تون او راجا کاریم تیا گپ و تران کنگلک۔ کاروائی پورا وخت اٹک پد یوان و بروک اٹ جہاں سب اٹادہ و ہم سچو اسکان پدینگا۔

بلوچستان نا اسٹریٹجک ہندا و دے زرگزرائی شوندری نا وٹ جوڈ کیک

پاکستان بلوچستان نا کراٹ ایران تون گڈوک و، ایران تون واپاری تعلقداری تے ودفنگ نا بھاز جوان وڈا خواہی اس ارے

پاکستان نا زرگزرائی آجبت بلوچستان تون گڈوک و، بجائی واپار ویر جا م کمال خان تون اوڈی وخت آگپ و تران

کوئٹہ (خ ن) گورنر بلوچستان جعفر خان مندوخیل پارسیے کہ بلوچستان نا اسٹریٹجک ہندا اوڈے آ ڈیہ اکن زرگزرائی شوندری و زرکاری نا اسر اہم و واپاری بند اس جوڈ کیک کنگلک۔ او پارے کہ دا ثنا بنجانداری و ساڑی بجائی وزیر واپار نا وختداری بلوچستان آن و، ہر صوبہ زرگزرائی کشار و کشار و ویم تا واپاری و شون کنگلک چاچ و وخت دن او راج پان فائدہ ہرنگ کرا جوان و وخت اس ارے گرا اٹی و کچ آ صوبہ نا واپار و گڈا کرا مین نا کنگلک و پوسکن آ زرگزرائی سر جاز آتے ودفنگ کن

وزارت مذہبی باندات و آئی ٹی نایام اٹ ”ج ڈی کھیلنا نریشن“ نا معاہدہ

وزیر اعظم نا وڈن و خاص پنت آتا روات دا گام ج آپریشن تے پوسکن کنگلک کن اہم پش رفت اسے

سعودی عرب مہالو آن ہی تینا وخت ج انا کاریم تے ڈی کھیلنا نر کرے، نا دا گام آن شفافیت وک، تران

سعودی عرب مہالو آن تینا وخت ج انا کاریم تے ڈی کھیلنا نر کرے، نا دا گام آن شفافیت وک، تران

او آئی سی کاسٹیک اسلامی ملک آتا سفیر آتے کن بائنگ مہمانی

اسلام آباد (اے پی پی) پاکستان اٹی تعینات اسلامی ملک بھیر وادھار کنگلک آتے سفیر آتے شرف اٹی او آئی سی کاسٹیک نا کڈ ریڈیٹر جنرل پرو فیسر ڈاکٹر محمد اقبال چوہدری تادک آتے وڈے وڈے بائنگ مہمانی نا بست و بند و کڈے۔ اوڈو اٹی چندی ملک آتے سفیر نا کڈ کشر و سفارت کار و وقتا نامندہ نا کھلوچ اسے ٹی کنگلک ہرا و آئی سی نا کنگلک آتو کنگلک نا تیا ماسٹ کڈی، کنگلک وڈن تے تین شرف نا تاسو جوڈ وختا پیویر وادھار وڈا اسے کس۔ اوڈا وخت آک ڈی ریڈیٹر جنرل مہمان تے کاسٹیک نا بر جا سز و اہم ڈٹ، اسٹریٹجک گام کچ ودفنگ شپ پروگرام تیار وڈا وک مہمان و کنگلک کن مین وادھار اسلامی ملک آتے سفیر آتے کن ہم کنگلک

جی ایون کچہری بمب دھماکہ نازہمی کنگلک کن پیکج اس جوڈ کنگلک

وزیر اعظم ناپارٹ آکسی گام کچ آتے بنا و کنگلک نے، ٹھی تادمان نا آسرانی تون او رمالی کنگلک ہم کنگلک

دھماکہ کٹی چندی وکیل آک شہید و ٹھی مسر، پیریم کورٹ نا سہ ورناء وکیل اس ہم او ارکس، سٹیٹس اٹ ورندی

اسلام آباد (اے پی پی) بجائی ڈی کڈا وڈو انصاف سٹیٹس وزیر تارڑ پارسیے کہ وزیر اعظم محمد شہباز شریف نا پارت آ وڈی گام کچ کنگلک وادھار سہ پور و کنگلک سے شہید وڈا وادھار نا جا کہ غاریک و ٹھی تے ہتھال آگڈ ریٹنگ نا کاریم نا چار وڈی و کیریو ہتھال اٹی سازی کسر۔ اعظم وزیر تارڑ پارے کہ شہید وکیل نا غابوت تون وزارت کا وڈا وادھار وڈی حال حوال کرے، وخت اس کہ وزیر اعظم محمد شہباز

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ

سیٹیٹس نا دیوان چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس

اسلام آباد (اے پی پی) سیٹس نا دیوان سے شہدے نا سب اٹا 11 و 31 منٹ آ چیئر پرسن قرۃ العین مری نا کاشمی ٹی مس۔ دیوان چکاری نوٹس ہم اینڈ نا کچ کس۔ دیوان نا کا وڈ کنگلک۔ دیوان اٹی سون ودرنی وخت آتے بائنگ